

Jan Elias

Výlety okresem Chvalšinským. Šumavou z Kuglveitu do Ktiše (Tisch) r. 1908

Dráhy železné v okresu není. Proto toliko silnice, které dle terrainu i obtížné jsou, prostředkují dopravu. Různosti povrchu odpovídá i podnebí a dle toho i způsob hospodaření. Většinou panuje tuhá zima, pozdní a mokré jaro. V září jest zde nejlépe. Z Kuglveitu po silničce na úpatí Špičáku (785 m) běžící, přicházíme za půl hodiny do Velké Smědče, vesnice to ležící na křižovatce silnic. Vesnice tato s 26 domy, 218 lidmi a školou od r. 1705 jest prastará, z konce XII. století pocházející. Náležela osadou ku faře Kugelveitské ve 14. věku.

Nedaleko odtud k východu jest Malá Smědeč, vesnička to o 23 domech, v nichž 141 obyvatel většinou polním hospodářstvím se obživuje. Poměry tytéž vládnu v blízkém k západu ležícím Dobročkově s 23 domy a 159 lidmi. Silnice tudy vedoucí táhne se po bývalé zemské solní stezce, jak i jméno blízké jednoty Mejták dosvědčuje. U Velké Smědče jest pod dvěma rybníky mlýnek Čížkův, jehož stejnojmenní předkové právo mlecí počátkem XVII. století od posledního pána z Růže si zakoupili. Pergamen o tom, ač český, chová se tu co upomínka v rodině německé.

Kolem mlýnku toho vede nás silnička lesem do vrchu, za nímž prostírá se Ktiš, obec to s chrámem sv. Bartoloměje, roku 1310 od biskupa Hermanna Prisiřínského při nově založené faře posvěceným. V Ktiši jest 35 domů kolem kostela postavených, v nichž 256 lidí bydlí. Mimo faru, školu, poštu jsou zde i hasičský a včelařský spolek, k čemuž i spořitelna přistupuje. Z blízké Mackovy hory vede vodovod do nádržky u kostela postavené. Opodál na potoku Brložském stojí starý, nyní umělecký mlýn, pod nímž voda z tohoto potoka, prodaná bratřími Častolary na Kremži počátkem XVII. století, částečně ubíhá do Chvalšinského potoku. Škodná voda v čase přívalů běží ku vesnicím dál, stálá a neškodná oblažuje Chvalšiny.

Ktiš bývala za časů rožmberských sídlem rychty, k níž náležely dosud sem přifařené a kolem ležící vesnice a to Malá Ktiš na svahu Mackovy hory, Stará Huť, Rovence pod Malým Plešnem ležící, Mackova Lhota - kteréžto jméno obdržela od Macka ze Ktišky, majitele dvorce tamtéž, připomenutého v listině ze dne 20. října 1387. Patřila sem také Tisovka, Miletínky na Zlatém potoku, Křížovice, Ostrá Hora a Sádlná na svahu Plešna. Ze Ktiše pak vede nás cesta přes Tisovku a odtud při dosti velkém stoupání přes Markov ku Křišťanovu.

Vydáno v nakladatelství Pavla Körbra, Praha 1908. Jeden z prvních česky psaných a vydaných vlastivědných textů, ne-li vůbec první o Ktiši a okolí.

